

PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí □ <http://prochor.unas.cz/> □ 1. červenec 2009 č. 7 / 09

Další lekce praktické politiky

Pan ředitel jedné školy je zodpovědný za chybu účetní. Asi vážnou. Nikdo se neobohatí. Jen jedna firma, dodavatel zařízení pro školní kuchyň, zkrachovala. Ve snaze zachránit zaplacenou dodávku vzniklo u několika lidí konání, na kterém si každá kontrola zajisté smlsne.

Pan ředitel se sám, ještě před kontrolou, šel svému zřizovateli přiznat. A pak nastoupila politika. V den konání rady, tedy několik hodin před jejím zasedáním, řekl pan místostarosta K: „Obešel jsem šest ze sedmi členů rady. Když neodstoupíš sám, odvoláme tě.“ Pan ředitel z několika důvodů rezignoval sám. Jednak byl v časové tísně, jednak si chtěl místo podržet do doby, než dá věc do pořádku. Kdyby se poradil s právníkem, měl na to čas, nerezignoval by. Protože zřizovatel by to s jeho odvoláním neměl zas tak lehké. A kdo ví Potom taky, i na základě toho, že se za něj postavila jeho škola i další lidé, chtěl rezignaci zpět. To už nejde.

Vybavuje se vzpomínka na jednu událost z doby socialismu. V roce 1974 seděl proti jednomu panu učitelovi krajský úředník a foukal mu kouř z lulky do obličeje. Při tom mu dal nabídku: „Buď podáte žádost o rozvázání pracovního poměru, nebo vás propustíme pro ztrátu důvěry, že nemůžete vychovávat mládež. Pak vám ale nezaručíme, že seženete místo.“ Důvodem byly známé události roku 1968 a kardinální tehdejší otázka, zda schvaluje vstup vojsk.

Důvody jiné, postup podobný. Dohnat delikventa do časové tísně, mírný nátlak, pohrůžka. Hlavně dosáhnout toho, aby úřad nemusel být pod rozhodnutím podepsán.

Další vzpomínka je na to, s jakým kvalitěm se na konci minulého volebního období odsouhlasovala smlouva na hotel Start a kasárna s „Američany“ (Global resources). Nebyl čas na prověření firmy, na kvalitní smlouvu. Výsledek Jičínáci vidí: Start druhý rok mimo provoz, kasárna chátrají dál, vynaložená práce a finance marné.

Pan ředitel žádal, aby mohl všechny okolnosti vysvětlit městské radě. Na schůzi rady byl panem starostou pozván. Týž den. Tři a půl hodiny před schůzí. Na dobu, kdy měl dle rozvrhu výuku.

Pointa? Na místo ředitele školy byl vypsán konkurz. Přihlásit se může každý. Konkurzní komise vypracuje pořadí. Rozhoduje městská rada. Chybující pan ředitel M. Smolík se do konkurzu přihlásil.

Finále: ředitelem 2 ZŠ (Husova) byl na základě výběrového řízení jmenován Jindřich Tryzna.

Není nic pomíjivějšího než politické funkce (Kateřina Jacques)

Jitky Jitčínalie

K pochvalě budí Jitce Pírkové, že je pořád jiná a v Lodžii na své fotografické výstavě to opět dokázala. Tedy i jedním potěšením z jejich výstav je očekávání, s čím zase přijde.

Nevím, zda je příčinou to, že odložívíši kolo, zabývá se focením zatím krátce. Ale tu krátkou dobu náležitě si užívá. Tím, že objevuje. Nová témata, nové techniky, rozličnou symboliku. S nesmírným potěšením si hraje na počítači s rozličnými foošopy, či dalšími programy a dokazuje sobě i nám, jakou radost přináší člověku hledání. Vysoké nasazení z kola přenesla do fotek. Jitka není povrchní.

Dobře se poslouchá, když třeba vykládá o vzniku fotky valdštejnské, či „kamenné holky“ od Trojice, kterou mi udělala radost největší. V díle je tolik symboliky, kterou povrchní divák snadno přehlídne. A nakonec vysvětlí: „To pozadí, to je nepovedená fotka.“ Inu, nepovedené fotky my prostě mažem. Ale paní fotografka dokazuje, kterak je ten pojem nepovedenosti ošidný.

V úvodním slovu mluvil Slávek Veselý o uměleckých dílech těžko zařaditelných. To je dobře, že jde Jitka mimo škatulky. Dokonce je tu i podiv nad tím, jak se tolik rozličných žánrů vejde do tak malé galerie. Zda by nebylo příjemné být tu monotematická a jinde zase jinak. Asi to Jitka neumí. Asi je těch tlaků k umění na člověka JP přespříliš.

A tak jmenujme: Stylizované portréty jičínských osobností, barvy, tvary, historie, symbolika, filtry počítačové, koláže A mnohé další.

Z výletu

Kytarista má před sebou různé krabičky propojené drátem. Střídavě na ně šlape a tím všechno ovládá. Struny mačká jen málo, chvílemi vůbec. Přesto hudba je nepřetržitá, to asi dělají ty krabičky. Hudba je jednoduchá, jen sled tónů, nepřilíš melodických. Kytarista se jmenuje Tomáš.

Pak přijde Renata v masce houby. Houby choroše. A zahajuje výstavu. Všichni se smějí, nebo usmívají. Renata to má na pytlíku od mouky hezky napsané. Výstava se jmenuje Z VÝLETU a název nese podtitul: zpolanalezené objekty, věci,

nástroje. Ale na plakátu je napsané, že jde o výstavu scénografie Radky Mizerové, Roberta Smolíka a skupiny Handa gote. Vernisáž proběhla 1. 6. v galerii jičínského zámku. Výstava bude až do začátku října.

Ta trochuodlišnost je v tom, že jsou to loutky, masky, kostýmy, scénické vybavy k divadlu, které se jmenuje vizuální, nebo taky konceptuální, či pohybové. Hraje se ve světě, i u nás, ale ne moc. Proto jsme se ptali, kolik chodí lidí. Autoři řekli, že někdy ne moc. Ale že takhle budou hrát dál. V tomhle divadle nejde jen o děj, či předměty. Jde o atmosféru. A na výstavě to je vidět. Ano, jsou tu i klasické loutky – marionety. Ale jen v rohu na začátku. Aby nebylo pochyb, že autoři to neumí. Hlavně je tu spousta zvířat, neobvyklé masky, figurky, které se pohybují, když se kličkou zatočí. Točících a mačkácích věcí je tu víc. Je zřejmé, že autoři si rádi hrají. A k tomu hraní svádějí i návštěvníky. Každý si smí zatočit, bude-li točit citlivě.

„Milovníků umění,“ kteří chodí na vernisáž, protože si myslí, že by se tu měli ukázat, mnoho tu nebylo. Nebyli ani vyšší funkcionáři obecní, ač výstava je z velké části z vlastních zdrojů – vystavují autoři jičínské. Hlavně přišli přátelé. A ctitelé. Tohoto druhu kumštu. Potvrzení to rozmanitosti, která v kulturní společnosti ke kumštu patří.

Já za sebe do smrti neručím a nevím, co na mě vyleze po smrti. (L. Vaculík)

Trojice

Kaple sv. Trojice je trojhranná. Má tři oltáře, tři vchody, dlaždice jsou trojúhelníkové, dokonce mříže v oknech jsou ve tvaru trojúhelníka. Na poutní mši napočítal jsem uvnitř třiatřicet lidí, včetně pana faráře. I housle byly troje a o Haydnově mši v podání Literátského bratrstva se možno vyjádřit superlativem, tedy třetím stupněm.

Trojčinná pouť začala na ostruženské faře, kde hořel krb, sladkého i nesladkého byl tu k jídlu dostatek. Hlavně ale na zdi visela studie, jak by jednou mohla fara a zahrada vypadat. Až se promění ve středisko barokní muziky. Až se seženou na úpravu peníze. Počítají se na desítky milionů. Zatím je k mání 250 tisíc z kraje na opravu části varhan v kostele Povýšení svatého kříže. Trinitat societies (má v čele tři lidi) stará se velmi.

Literáti zpívali a hráli už na faře. Pak před kostelem u sochy sv. Anhelma. Michal, jako obvykle, střídal nástroje. Nejhlasitější byl šrajfajfk – uřvaná píšťala. Procesí ke Trojici bylo jako za starých časů. Michal předzpěvoval, ostatní opakovali. Chyběl jen stánek s tureckým medem.

Vietnam v knihovně

Pan doktor Vratislav Čermák je zubař a cestovatel. A fotograf. Fotky z Vietnamu byly po celý červen v Galerii radosti v KVČ. Tržiště – práce – modlitby – obydlí na vodě – portréty. Tak mapuje fotograf zemi. Náznak úsměvu je u mladších portretovaných. Z těch starších ze zřejmá odevzdanost. Ale někdo by to mohl i hodnotit jako životní moudrost.

Malý princ v Káčku

Pro svou čtvrtou inscenaci sáhlo divadlo herců s postižením KULA ke klasice. K náročné klasice. Lucie Stillerová zinscenovala Malého prince. Se slovem mluveným i namluveným, v zajímavých kostýmech. S vloženou muzikou i dalšími zvukovými efekty. S promítanými obrázky.

Vedoucí souboru Anna Sedláčková vysvětlila vznik inscenace: „Dva roky jsme si četli Malého prince ... “. Ano, bylo zřejmé, že herci dobře ví, o co jde. Však se také v leteckých kuklách s brýlemi náležitě cítili. Právě tak jako dívky s červenými květy růží. K dalšímu režijnímu kroku patří, že realizační tým, tedy dívky všemožně spolupracující, mísí se s herci a herečkami na scéně. Nu a nejpodstatnější je, že v divadle se nerozlišuje, jestli někdo přijde po svých, nebo je na vozíku.

Na premiéře 12. 6. v jičínském K-klubu, kam soubor domovsky patří, bylo několik opon, spousta kytek a zasloužený potlesk. Patřil všem. Tleskali rodiče, přátelé, ostatní diváci. Škoda, že hercům na vozíčku nepřišel zatleskat či poděkovat taky někdo z radnice. Vážili by si toho.

Hlavně ale tomu, že soubor neustrnul, nechce hrát nezajímavou ochotnickou šmíru, ale stále hledá.

Kdy vznikl Jičín?

Popravdě řečeno se to neví. I když - kdysi možná ano. A to je právě zajímavé, že čím více vědců otázkou se zabývá, tím více objevují se otázky. Nové a nové bádání odkrývá další a další zajímavosti, fakta. A tak někdejší jistota mění se v otázku. Ostatně, dvě desky ve Valdické bráně onu nejistotu jen potvrzují.

Přesnou odpověď na otázku neodnesli si ani účastníci další přednášky Jičínské besedy 12. 6. 2009 v Porotním sále. Pan archivář Dr. Francek dost pečlivě shrnul všechny dosud známé skutečnosti, ale sebejistý závěr nepověděl. Však řeč byla i o potřebě většího archeologického průzkumu. I o chybách, které se v rozličných materiálech objevují. Kupříkladu té, že název Jičina není odvozen od jména královny Guty – Jitky. Neboť za jejího života se výraz Jitka nepoužíval. Nemohl být ani v jí vydaných listinách.

Kladem přednášek je, že objevuje se diskuse, dotazy, dokonce tu zazněl i malý koreferát. Patrně generační záležitost je to, že přednáška, mimochodem velmi silně navštívená, byla bez obrazového doprovodu. Současná počítačová generace promítání při přednášce považuje za samozřejmost.

Vždycky vidím na politice taky tu komickou stránku, to je, přiznávám, moje slabost. (K. Schwarzenberg)

Vyjádřit se

To umíme náramně – zanádat si u piva, či kafe. Ale jaké má Jičínák možnosti „promluvit do toho“? Nezdá se, že by dva velké plátky papírové se příliš otvíraly názorům občanů. Ano, internet, tam je často diskuse ostrá. Ale jen pro nemnoho těch, kteří internet doma mají a sledují. Účast občanů na jednání zastupitelstva není velká a možnost vyjádření k věci optimální

není. Pravda, hovory s radnicí, tematicky vedené, umožní promluvit. Ale účast? Ale závěry? Pak je tu Jičínský Čtvrtletník. Navržená možnost diskusního sloupku byla tam zamítnuta. Zbývá hospoda. Tam jim to, pánové, nandáme. Tam jsme hrdiny a bojovníci. Ale ono to není nic platné.

Divadlo ve Exitu

Nízkoprahový klub Exit, který sídlí Na Jihu v budově bunkru, hraje divadlo. Michal Kříž dal tu dohromady partu a Drákula byl už třetí inscenací, kterou připravili. Dali se na muzikály. Jednoduchou scénu, výpravu a kostýmy obstarali si sami, hudba i zpěv byl z cédéčka, mluvené slovo hrají herci z Exitu. Pomocí dataprojektoru pouštějí si obrazové a zvukové efekty. Už dokonce uspořádali představení pro školy.

Honorář herců? Jeli do Prahy, aby shlédli konkurenci. Dokonce se viděli s Danielem Hůlkou. V Praze vědí, že se v Jičíně hraje muzikál. Vědí to i v Jičíně? Třeba na jičínské radnici?

Fotí smetiště

Pan architekt Miloš Šedivý odjel v roce 2005 do Ameriky na smetiště. U nás se na smetiště bojí, že by ho považovali za zloděje barevných kovů nebo špiona. V Americe si koupil fotoaparát, jmenuje se Canon a nějaká čísla. A hned ho na smetišti vyzkoušel. Během několika hodin nafotografoval celou výstavu.

Nedávno ty fotky otevřel, otevřel i Photoshop a nějaký Picaso a tvořil. Vytvořil fotografiku. Přiznal, že má rád detail a tak jsou to rozličné rozbité lampy, dveře, zámky a závory, prostě věci, kterých si lidi moc nevšímají. Tvar nechal, pracoval s barvami, výřezy, jakoby rozličným nasvětlením. Kupodivu tam převládá červená, kterou vnášel. Říká se tomu UMĚNÍ. Za poslední peníze prý koupil rámy. Prý. Architekt. Pak všechno přivezl do Vokšic a s přáteli vystavili.

Přivezli ale i keramiku. Talíře, ze kterých se nedá jíst, protože uvnitř jakési cosi. Láhve, ze kterých se nedá pít, protože propíchané, dřeva tu ponechané. Vše pestře glazované. A ejhle, jak ty barvy náramně ladí s barvami na fotkách. Inu architekt. Na vernisáži promluvil pan architekt, fotograf a keramik o umění. Řekl: „Umím výborný rybí salát.“ Jak u umělců občas bývá, mluvil pravdu. A taky byly činy. Postavil se k míse a vydával. Viděl jsem, jak někteří šli si dvakrát. Neprozradím. Nejsme žádný bulvár. I když to o nás jeden dobrý herec tvrdí.

Od křížku

před Ostružnem jsou vidět vrcholy: Houser, Sv. Anna, Prachov. Kozlov, Přivýšina, Brada, Bradlec, Kumburk, Zvičina, Zebín, Čerov, Babák, Konecchlumí, Veliš, Loreta, Homole.

Fotonožička

Mladý Nožička Jan pověsil svá okna a dveře na chodbě K-klubu. Fotky tak, jak je přinesl, nic neupravoval, nic nepřikrašloval. Když tam byla pavučina, tak byla. Reportáž o zajímavých portálech, dveřích, oknech.

literární PROCHOROVINY příloha

Kousky z deníku

27 05 09 Nevidomí

Čteme pro nevidomé a slabozraké. Jednou, dvakrát do roka. Napočítal jsem v zasedačce na radnici 16 lidí. Většinou ženy. Káva, čaj, sušenky. Zlata, Jana, já. Bagr fotil. Josef se omluvil kvůli krku. Máme každý víc času. Přidávám další a našel jsem fejeton, jak jsem si rozsedl brýle a že moc nevidím a že je to vlastně dobře. Pak mi dochází, že by to mohli lidi se špatným zrakem brát jako urážku. Nebrali. Smáli se. Už se trochu známe.

Jak se tihle lidé taky poznají? Když nesou kávu a zahejbají okolo stolu, často ten roh naběrou bokem těla, káva vyšpláchne.

30 05 09 Café. + J. B. Spektrum.

Opět pestrý den, pro toho kdo chce. Kafe muzeum, Foto Pírková v Lodžii, v podvečer výpomoc ve Vokšicích v galerii. A to ještě vypouštím Foerstrový Osenice.

Jaromír tímto děkuje muzejním dárcům. Pozval je na kávu, ale si ji zaplatili sami. Inu, jak pravil kdysi Vladimír Krátký, kultura si musí na sebe vydělat. Ale muzejní pánové poctivě praží, ukážou, dají čuchnout, vedle muzejní dívky umelou a uvaří. Asi prvně piju na místě praženou. Chutná. Na každém stolku muzejní kavárny pod podloubím je ubrus a luční kytka. Toliko hudba mohla by potíšeji, aby se lidi slyšeli. Toliko nějak nevím, co s tím svým úkazem: když vidím některé lidi, kafe chutná míň.

V galerii J. B. Spektrum je třeba snést z půdy obrazy Milovzorova, zabalit do bublinkového igelitu, povezu se do Důseldorfu. Pan Bucek, který si ve své vlastní galerii přivodil marodění, se musí šetřit. Počítám. Sedmnáct schodů železných, asi dvacetkrát jít = asi poloviční převýšení mezi Jičínem a Prachovem. V odpočíváních a

čajových pauzách odskakuju si vedle. Možná to má název Přátelství. Proti sobě pověsil pan galerista Komárka a Ščigola. Aby bylo vidět tu souvislost. Ale Komárek je i na Ščigolových obrazech. Fascinace Komárkem. Mistr K moc se zapsal lidem do duše. Vedle, v Buckově Atelieru jsou Komárkovské kopie. V Lomnici viděl jsem Komárkův obraz na obraze Jírově.

S hrnkem Earl Grey sedím si naproti řadě obrazů. Vlastně jen tuze málo motivů stačí Michailovi, aby tak mnoho vyjádřil: kůň, papírové lodičky, ptáci, kytky, postava. Kůň je asi jedno z nejoblíbenějších Ščigolových malířských témat. Ta postava má často rozčuchanou Komárkovu hlavu. Mezi obrazy je nejlépe člověku samotnému.

08 06 09 Všechno

Probudil jsem se s myšlenkou, která mne pronásleduje už delší dobu: Všechno už bylo namalováno, vyfotografováno, napsáno. A co napsáno nebylo, napíše brzy Ludvík Vaculík. A líp. A mne si žádá zahrada. Potřebuje posekat trávu.

Kéž by to bylo tak jednoduché. Intenzivní nutkání je silné, silné velice. 10 06 09 Hudeček

Vlastně má jméno, které naplňuje. V divadle jen asi tři řady vzadu prázdné. Jinak plno. Tři projevy předem. Objasnění smyslu festivalu. Pak přijde mistr a hraje beze slova. Někdo hraje, kdo nehraje tak mluví. Mluví, mluví, mluví ...

Do přestávky Martinů a Brahms. Vybavuje se mi Jiřího Muchy knížka Podivné lásky. O tom, jak žili v Paříži. Martinů + Mucha + Vitka Kaprálová, dirigentka. Takovej trojúhelník. Vlastně čtyř – paní Charlotta. Ale o té v knížce nemnoho.

Po přestávce Dvořák. Václav Hudeček většinou z paměti. Posloucháme a všechno zdá se nám krásně povědomé. Je to tím, že Dvořákova muzika je lehká, snadná? Nebo ji máme víc v krvi? Prostě cosi automatického.

Možná trochu neprávem mluví se jen o Hudečkovi. Klavír Petra Adamce znamená na koncertu snad 40 procent.

11 06 09 Četba povinná

Skrze BL přišel jsem k Antalu Staškovi Blouznivci našich hor. První poznatek ten, že knihovna má takové knížky ve sklepě, musejí vyhledat. To nikdo nečte. Studenti ale musejí. Dohodli jsme se, kousek já, kousek ona. Pak jsme u počítače psali poznatky o knížce. Jak byli tehda autoři důkladní, že poznámkový aparát je vlastně slovník naučný o krajině, zvycích a tak. Jak je dobré, když děj je v místech, která známe. Co je spiritismus. A tak. Pak studentka přečetla svou část, z poznámek udělala referát.

Nejúžasnější na věci je, že sdělila: Nečetlo se to tak špatně.

Paní profesorka neznámkovala. Že ví, kdo jí to napsal. Vůbec nebere v úvahu, kolik času strávila nad věcí studentka sama opravdově. Že už i jen ten kousek, který přečetla poctivě, to zamyšlení, je úspěch.

15 06 09 Mast

Začalo to kdysi v hospodě v Chyjicích. Jeden člověk pravil: „Spadl jsem z třešně. Namazal Nedvídkovou masť, za tři dny jsem byl v pořádku. Nedvídkův náhrobek je v Nadslavi, ale Nedvídkovu masť seženete ve Střevači a ne u pana Nedvídky, ale u pana Holíky. Asi k tomu přišel po přeslici. Když jsem přijel, byl barák prázdný. Za domem ruch. Spadla stodola a tak pan Holík vybírá do kolečka úlomky tašek a vozí na hromadu. Třeba si to pak obec odveze někam do cesty. Ale třeba ne. Ale uklidit se to musí. Jo, abych nezapomněl – panu Holíkovi je devadesát.

18 06 09 Malotřídka

Ve Slatinách uspořádali závěrečnou besídku venku. Všechno připravily si děti samy. Jen do sboru nastoupili kantoři a paní školnice. Zpívala celá škola. V malé škole žádný výběr. Žádné dělení na umí – neumí. I to je pozitivum malých škol. Právě tak jako vzájemná pomoc žáků.

Poté ve dřevníku výstava z prací dětí. Pardon, keramické práce i od dospělých. Škola připravuje keramické dílny i pro lidi ze vsi. Právě tak jako vánoční koncert, či oživení tradic, jako Tři králové, Vynášení Morany a podobně. Návštěvy školy v Domově důchodců jsou tradiční. Letos přivezla škola hlínu. Senioři mohli si, většinou prvně v životě, udělat svůj hrnek, nebo jinou keramiku.

Tohle všechno oživilo si rodiče při následném promítání fotek ze života školy. Nebyla to totiž jen obrazová kronika o škole, ale i o kulturním životě vesnice.

Kačenka

- Kača přinesla z hudebky ročenku k sedmdesátému výročí. Každému ji předvádí. Listuje, na fotkách ukazuje, koho zná. Je vidět, jak „líduškou“ žije. Nejradši by kromě tancování chodila ještě do sborečku. Ve školce pak kromě flétny i do angličtiny. Ještě chodí do lezení. Obávám se, že kdyby už měla volební právo, kandidovala by do parlamentu. Nebo alespoň do radnice. Ale mezi ně bych ji nepustil.

- Položila na stůl dva kameny – křemíky. Šli jsme do koupelny, tam je tma, a vyzkoušeli, jak dovedou jiskřit. Byla nadšená. Dal jsem čichnout. Řekla, že takhle smrdí peklo. Každý člen rodiny musel pak s ní do koupelny na jiskry. Kamínky miluje. Venku lezla půldruhé hodiny v růžových kalhotách po kolenách a hledala. Postupně nashromáždila se vedle našich piv úctyhodná hromada. Ale byly krásné. Dokonce tam byla jedna prastará mince. Kača má dobrý zrak a řekla, že mezi dvojkami je tam záchod – 2002. Ale že ona to do muzea nedá. Ať si najdou svoji.

Tyto noviny vycházejí bez finanční spoluúčasti města Jičína. Žádost o grant byla Radou města zamítnuta.

Prochoroviny
kulturní (skoro) měsíčník
založeno roku 1998
Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín
tel.: 493 523 492.
Evidenční číslo MK ČR E 13158
e-mail: prochor.jc@tiscali.cz
Noviny vznikly s laskavou pomocí
APEL, s. r. o., Jičín,
GENERALI POJIŠŤOVNA , a.s.,
Denisova 504, Jičín
tel. fax: 493 523 024